

1. *De rijkste man*

In de negentiende eeuw leefde in het dorp A. een landedelman. Hij had uitgestrekte bezittingen en bijna ieder jaar werd er nieuwe grond aan zijn gebied toegevoegd door aankoop of erfenis.

De tijden waren niet zo best voor de kleine boeren, zodat ze zich telkens genoodzaakt voelden om een deel van hun grond te verkopen. Jonkheer S., die van de benarde omstandigheden profiteerde, werd steeds rijker en liet geen gelegenheid voorbijgaan om zich op zijn rijkdom te beroemen.

Bijna dagelijks zag men hem op zijn schimmel het kasteel uitrijden om zijn landgoed te bezien. Dikwijls hield hij zijn paard in bij werkende boeren en arbeiders, die dan hoog moesten opzien naar de man op het paard, die zijn grootste genoegen vond in de mededeling van een nieuwe aankoop.

Jarenlang had er tussen alle akkergronden die zijn eigendom waren een stuk land gelegen dat aan een boer toebehoorde die geregeld geweigerd had te verkopen. Nu waren er echter omstandigheden die het noodzakelijk maakten en de landjonker was zeer verheugd nu een aaneengesloten gebied te bezitten. Op de morgen na de aankoop reed hij weer uit op zijn prachtige paard. Hij ontmoette één van de armste dagloners van het dorp, de oude Jacob.

Als naar gewoonte hield hij zijn paard in en maakte op snoevende toon een praatje. „Heb je 't al gehoord, Jacob, dat ik gisteren het stuk land van je baas gekocht heb?”

„Jawel, meneer,” was het antwoord.

„Nu moet je eens kijken, Jacob, zover je kunt zien zijn nu alle akkers mijn eigendom,” vervolgde de jonker.

„Jawel, meneer.”

„Nu ben ik verreweg de rijkste man van het dorp, Jacob,” zo klonk het weer. „Alles wat je ziet, is van mij,” snoefde hij.

De oude Jacob wees naar boven en vroeg: „En de hemel boven al die landerijen, is die ook van u, meneer?”

„Nee, natuurlijk niet,” was het antwoord.

„Welnu, meneer, die is van mij,” was het verrassende weerwoord van de oude man. „Ik mag door genade weten dat de Heere Jezus Zijn dierbaar bloed voor mij gestort heeft aan het kruis van Golgotha. Ik weet mij Zijn eigendom in leven en in sterven en nu heeft Hij mij die hemel beloofd. Die hemel is nu van mij!”

De jonker wist niet wat hij daarop moest antwoorden en draafde haastig weg. De nacht daarop had hij een benauwde droom. Hij zag een uitgestrekte arm en hoorde een stem die sprak: „Over drie dagen zal de rijkste man van het dorp sterven.”

Badend in het angstzweet schrok hij wakker. O, zou hij nog maar drie dagen te leven hebben? Hij was immers de rijkste man van het dorp. En dan nog slechts enkele dagen leven? Vreselijke angsten verteerden hem. Hij kon haast niet meer eten. En slapen ging ook niet meer. Hij had zelfs geen lust meer om nu op zijn prachtige paard uit rijden te gaan.

Zo brak de derde morgen aan en hoewel hij zich ellendig voelde, hij leefde toch nog, maar met de angst dat het nu wel de laatste dag van zijn leven kon zijn.

Toen kwam één van de bedienden binnen die zei: „Ik heb zojuist gehoord dat vannacht de oude Jacob, die alleen woonde, plotseling is gestorven.”

Daarvan schrok de jonker toch wel. Hij dacht: Het zou de rijkste man van het dorp zijn die zou sterven. En de rijkste man ben ik toch zelf?

Toen opeens dacht hij aan het laatste gesprek van hem met de oude Jacob. Hij had gedaan alsof de hele wereld van hem was, maar: „De hemel is van mij,” sprak de oude Jacob. Toen zag hij dat Jacob een schat had in de hemel, al was hij arm in de wereld. En de jonker voelde nu dat hijzelf met al zijn rijkdom mateloos arm was, want de hemel is niet voor geld te koop. Toen hij dat zag en voelde, zonk hij op zijn knieën neer en riep: „O God, wees mij, arme, hoogmoedige zondaar, nog genadig.”

*Als des werelds glans verdwijnt,
als geen zon of maan meer schijnt,
dan eerst weet ik en erken,
Heere! wat 'k U schuldig ben!*